

Riksantikvaren

Røros 13.6.25

Høringssvar til Riksantikvarens forslag til Bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø

ICOMOS Norge vil innledningsvis rose Riksantikvaren med et godt utkast til bevaringsstrategi for bygder og byers kulturmiljø. Strategien framstår gjennomarbeidet og med fokus på sentrale sider ved disse kulturmiljøene.

Geografisk omhandler strategien *«alle de små og store bygdesentrene – fra det lille veikrysset mellom to lokalveier der det er en nærbutikk og tidligere fantes en skole, til dagens kommunesentrum med rådhus, kjøpesenter, kirke og sykehjem.»*. Under ordforklaringer er det imidlertid uklart hva som defineres som by. Her står det: *«By - tettbygd område med gater, boliger, butikker og andre bygninger som er sentrum for administrasjon, kultur eller lignende; sted med bystatus (Språkrådets definisjon av by).»*. Siste del av setningen gjør at det blir uklart om by i denne sammenhengen kun omfatter byer med bystatus. ICOMOS Norge mener at bystatus er irrelevant i denne sammenhengen. Vi anbefaler derfor å stryke siste del av setningen (sted med bystatus (Språkrådets definisjon av by)).

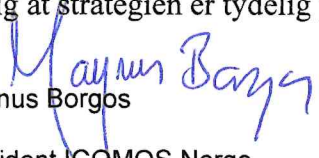
Strategien har fokus på 3 deltemaer:

- **Stedets identitet og særpreg -**
- **Der vi møtes – fellesskapenes kulturmiljø**
- **Der vi bor – kulturminner og kulturmiljø knyttet til boligområder**

Etter vår vurdering er disse temaene representative for både bygder og byer av ulik karakter og størrelse. Det er positivt at det legges stor vekt på arkeologiske kulturminner som kilder til kunnskap under deltema 1 og at «nyere tids arkeologi» også er inkludert. En prioritering av struktur knyttet til stedenes naturgitte forutsetninger og bygningsmiljø som gir stedene særpreg, er naturlig.

Det er positivt at strategien er tydelige på at kulturmiljøverdiene bør være utgangspunkt for utvikling av attraktive steder, og at utvikling bør bygge på prinsippet om byomdannelse framfor omfattende transformasjon. Det er også viktig at en er tydelig på kommunenes rolle og ansvar i arealplanleggingen. Når kulturmiljøverdiene vektlegges i arealplanleggingen og sees på som ressurser for stedsutvikling, gir det muligheter til å holde på stedenes særpreg. I mindre kommuner med begrenset faglige ressurser kan imidlertid dette være utfordrende. Strategien bør problematisere dette.

Det er svært positivt at Riksantikvaren er tydelig på viktigheten av «Den grønne kulturarven» og at det må jobbes med å få oversikt over disse kulturmiljøverdiene på nasjonalt plan. Det er også svært viktig at strategien er tydelig på at kompetansen på dette feltet må styrkes.

Magnus Borgos

President ICOMOS Norge